

Vuoden 2024 talousarvio

Khall 19.10.2023 § 292

Valmistelijat

Vt. kunnanjohtaja Rauno Piippo (p. 044 497 0003) ja talousjohtaja Anne Pyykkönen (p. 044 497 0002):

Kuntalain (10.4.2015/410) 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (*suunnitelmakausi*). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Muhoksen kuntaa koskevan alijäämän kattamisvelvollisuus. Kunnan vuoden 2020 tilinpäätöksen taseeseen kertynyt alijäämä oli 2,1 milj. euroa. Tilinpäätöksessä 2022 kertynyttä alijäämää oli vielä 0,9 milj. euroa. Kertynyt alijäämä tulee olla katettuna viimeistään vuoden 2025 tilinpäätöksessä. Vuoden 2023 talousarvio on laadittu 1,4 milj. euroa ylijäämäiseksi jotta kertyneet alijäämät tulisivat katettua tilinpäätöksessä 2023. Osavuosikatsauksessa 1-8/2023 on arvioitu, että tavoitteeseen tultaisiin pääsemään.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Valtuusto on kokouksessaan 28.8.2023 § 37 antanut toimialakohtaisesti sitovan raamin talousarvion valmistelun tueksi. Raamin pohjana on ollut vuoden 2023 talousarvio vuonna 2023 hyväksytyine muutoksineen arviot loppuvuoden kehityksestä sekä Kuntaliiton verotulo- ja valtionosuusennusteet. Vuodelle 2024 raamissa on huomioitu vuoden 2024 palkkojen sopimuskorotusten vaikutus (keskimäärin 3 %) sekä tasausmaksun muutos vuosien 2023-2024 välillä. Ennusteiden pohjalta talouden tasapainottamistarpeeksi muotoutui noin 1,0 milj. euroa. Tasapainottamistavoite jaettiin toimialoille niiden toimintakatteiden suhteessa, ja toimialat ovat valmistelleet talousarvioesityksiään raamin pohjalta.

Lautakunnat ovat käsitelleet talousarvioesitykset kokouksissaan viikolla 41. Kunnanhallituksen kokoukseen on valmisteltu koonti käyttötalouden ulkoisista eristä toimialoittain. Lisäksi kokouksessa esitellään alustava investointiohjelma.

Talousarvion valmistelu etenee valtuustossa hyväksytyn aikataulun mukaisesti siten, että

- vko 42-44 toimialakohtainen kierros vt. kunnanjohtaja ja talousjohtaja
- vko 44 kunnanhallituksen esitykset tulo- ja kiinteistöveroprosenteista valtuuston käsittelyssä 30.10.
- vko 45 talousarvion ja investointien lautakuntakäsittely
- vko 48 talousarvion käsittely kunnanhallituksessa, esitys valtuustolle
- vko 49 valtuustoseminaari (tarvittaessa)
- vko 50/51 talousarvion käsittely valtuustossa

Talousarvioluonnosta käsitellään YTY-ryhmässä valmistelun edetessä.

Talousarvion käyttötalouden kokonaisuuden koonti ja alustava investointiohjelma toimitetaan kokoukseen.

Esittelijä

vt. kunnanjohtaja Rauno Piippo

Päätösesitys

Kunnanhallitus merkitsee kokoukseen toimitetut toimialueiden esitykset tiedoksi. Kunnanhallitus linjaa toimialojen säästöesitysten jatkovalmistelua sekä valtuuttaa vt. kunnanjohtajan yhdessä toimialajohtajien sekä talousjohtajan kanssa valmistelemaan talousarvion vuodelle 2024 siten, että tulos vastaa kuntastrategian 2022-2025 ja talouden tasapainottamisohjelman 2022-2025 tavoitteisiin.

Käsittely: Vt. kunnanjohtaja Rauno Piippo ja talousjohtaja Anne Pyykkönen esittelivät aluksi talousarvioesitystä koko kunnan osalta. Tämän jälkeen talousarviota 2024 esittelivät

- vt. kunnanjohtaja Rauno Piippo / konsernipalvelut,
- sivistys- ja hyvinvointijohtaja Juha Valta / sivistys- ja hyvinvointipalvelut
- tekninen johtaja Mikko Kari / tekniset palvelut.

Hallituksen 1. varapuheenjohtaja Veli-Jaakko Keränen poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana klo 19.43.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi vt. kunnanjohtajan esityksen.

Kunnanhallitus linjasi talousarvion 2024 jatkovalmisteluksi vt. kunnanjohtajan esityksestä valtuuston 28.8.2023 asettaman raamin ylijäämätavoitteen mukaisesti.

Tekninen johtaja Mikko Kari poistui asian käsittelyn jälkeen kokouksesta klo 20.55.

Khall 28.11.2023 § 323
326/02.02.00/2023

Valmistelija

hallintojohtaja Rauno Piippo (p. 044 497 0003) ja talousjohtaja Anne Pyykkönen (p. 044 497 0002):

Muhoksen kunnan vuoden 2024 talousarviota on jatkovalmisteltu kunnanhallituksen 19.10.2023 § 292 linjauksen mukaisesti tavoitteena raamin mukainen ylijäämä. Toimialakohtaiset kierrokset käytiin vt. kunnanjohtajan ja talousjohtajan johdolla viikkojen 43-44 aikana, ja

toimialat ovat käsitelleet päivitettyt talousarvioesityksensä lautakunnissa viikolla 45. Lisäksi YTY-ryhmä on käsitellyt talousarviota kokouksessaan viikolla 47. Talousarviota ja -suunnitelmaa käsitellään vielä valtuustoseminaarissa 4.12.2023.

Aiempina vuosina Muhoksen kunnan talousarvio ja -suunnitelma on laadittu neljäksi vuodeksi (talousarviovuosi ja kolme suunnitelmavuotta). Vuoden 2024 talousarvio ja -suunnitelma on laadittu lain määräämälle alarajalle kolmeksi vuodeksi (talousarviovuosi ja kaksi suunnitelmavuotta) johtuen vuosien 2025 ja 2026 merkittävistä tulevista muutoksista liittyen TE-uudistukseen, kuntien rahoitusjärjestelmän uudistukseen sekä sote-kiinteistöjen yhtiöittämisvelvollisuuteen, mitkä vaikeuttavat tulevien vuosien ennustamista merkittävästi.

Muhoksen kuntaa koskee alijäämän kattamisvelvollisuus. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä oli tilinpäätöksessä 2022 0,9 milj. euroa, joka tilinpäätösennusteen mukaan saadaan katettua tilinpäätöksessä 2023.

Vuoden 2024 talousarvion toimintatuotot ovat 23,6 milj. euroa, toimintakulut -49,8 milj. euroa ja toimintakate -26,2 milj. euroa. Verotuloiksi on arvioitu Kuntaliiton veroennusteen (10/2023) mukaan 20,9 milj. euroa. Veroennusteessa kunnan tulovero on arvioitu valtuuston 30.10.2023 § 47 päättämän tuloveroprosentin 9,4 mukaisesti. Kiinteistöveroennusteessa on huomioitu yleisen kiinteistöveroprosentin eriyttäminen maapohjan ja rakennusten osalta, maapohjan uuden alarajan mukaisella veroprosentilla 1,3. Valtionosuuksia arvioidaan kertyvän 10,1 milj. euroa. Arvio pohjautuu peruspalveluiden valtionosuuden osalta Valtiovarainministeriön 23.11.2023 julkaisemaan ennusteeseen. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta on arvioitu talousarvioon hyödyntäen valtionosuuslaskuria sekä syksyn 2023 tilastointipäivän oppilastietoja. Talousarvion rahoitustuotot ja -kulut ovat -1,0 milj. euroa. Kunnan tulorahoitus ei riitä kattamaan sekä toiminnan että investointien kuluja, ja kunnan lainamäärä myös kasvaa vuonna 2024. Talousarvion vuosikate on 3,9 milj. euroa, ja se kattaa poistot 3,8 milj. euroa. Muhoksen kunnan tilikauden ylijäämä on talousarviossa 74 tuhatta euroa. Talousarvion nettoinvestoinnit ovat 4,9 milj. euroa.

Vuoden 2022 verotuksen valmistumisen myötä hyvinvointialueuudistuksen siirtolaskelmat ovat täsmentyneet. Ennakkolaskelmien mukaiset kuntiin kohdistuvat valtionosuusleikkaukset ovat merkittävät. Mikäli leikkauset toteutuvat ennakkolaskelmien mukaisesti, tulee kunnan tasapainottaa talouttaan jo toteutettujen ja vuodelle 2024 suunniteltujen toimenpiteiden lisäksi edelleen.

Esittelijä	kunnanjohtaja Kimmo Hinnö
Päätösesitys	Kunnanhallitus esittää valtuustolle hyväksyttäväksi talousarvion vuodelle 2024 ja taloussuunnitelman vuosille 2025-2026. Kunnanhallitus valtuuttaa kunnanjohtajan tekemään talousarvioasiakirjaan teknisiä korjauksia.
Käsittely	Kunnanjohtaja Kimmo Hinnö ja talousjohtaja Anne Pyykkönen selostivat aluksi talousarvioesitystä koko kunnan osalta. Tämän jälkeen talousarviota 2024 esittelivät toimialajohtajat - hallintojohtaja Rauno Piippo / konsernipalvelut, - sivistys- ja hyvinvointijohtaja Juha Valta / sivistys- ja hyvinvointipalvelut - tekninen johtaja Mikko Kari / tekniset palvelut sekä investoinnit.
	Keskustelun aikana Jarmo Markkanen esitti, että koululiikuntaan lisätään määrärahaa 4000 euroa.

Veli-Jaakko Keränen ja Jarkko Hoppo kannattivat Markkasen esitystä.

Puheenjohtaja kysyi, hyväksyykö kunnanhallitus yksimielisesti Markkasen esityksen.

Markkasen esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Kunnanjohtaja totesi, että määrärahan lisäys heikentää kunnan vuoden 2024 tulosta.

Päätös

Kunnanhallitus esittää valtuustolle hyväksyttäväksi talousarvion vuodelle 2024 ja taloussuunnitelman vuosille 2025-2026 kokouksessa tehdyn muutoksen mukaisesti. Kunnanhallitus valtuutti kunnanjohtajan tekemään talousarvioasiakirjaan teknisiä korjauksia.

Merkittiin pöytäkirjaan, että asiakohdan päätöksenteon jälkeen

- kunnanhallituksen kokous keskeytettiin tauon ajaksi – tauko klo 19.23-19.38
- kokouksesta poistuivat talousjohtaja Anne Pyykkönen sekä toimialajohtajat Juha Valta ja Mikko Kari.